

Fraseologia administrativa

Durant l'any 1995 la Comissió Assessora de Llenguatge Administratiu (CALA) va decidir traslladar algunes consultes a la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), referides a aspectes de fraseologia administrativa que també es poden considerar propis de la llengua general. Tot seguit s'exposen les consideracions fetes per la CALA i les respostes obtingudes de l'IEC.

1. Es pot utilitzar el verb *reunir* en una expressió com *reunir condicions*?

Consideracions de la CALA

- a) L'ús de *reunir condicions* és molt estès.
- b) Els diccionaris, tot i que a l'entrada *reunir* no recullen aquesta accepció, la utilitzen en algunes definicions (el *Diccionari general de la llengua catalana*, de Pompeu Fabra, a les de *venir ample un càrrec*, *higienitzar*, *a prova*; el *Diccionari de la llengua catalana*, d'Enciclopèdia Catalana, a més, a les corresponents a *aglomerat*, *argenter*, *canònic -a*, *cèdula d'habitabilitat*, *imbevable*, *punible*).
- c) Aquest ús no afecta només el llenguatge juridicoadministratiu.

Resposta de l'IEC

En la reunió del dia 15 de setembre de 1995, la Secció Filològica acordà donar el vistiplau a l'ús de l'expressió *reunir condicions*.

2. Quin és l'equivalent català de l'expressió castellana *obrar por sí mismo*?

Consideracions de la CALA

Aquest ús del verb *obrar* apareix en algunes definicions del *Diccionari de la llengua catalana* (per exemple, les corresponents a *atemptat*, *emancipació*, *estat civil*, *furiós*, *incapacitat*, *procuració* o *tutor -a*).

Tot i això, la Comissió proposa, provisionalment, que s'utilitzi l'expressió *actuar en nom propi* com a equivalent de l'expressió *obrar por sí mismo*.

Resposta de l'IEC

En la reunió del dia 15 de setembre de 1995, la Secció Filològica acordà confirmar la proposta de la CALA i no acceptar la substitució del verb *actuar* per *obrar* en l'expressió *actuar en nom propi*.

3. És correcte l'ús de la preposició *a* davant d'una data en l'estructura *balanç de situació a 31 de desembre*?

Consideracions de la CALA

a) D'una banda, es valora la necessitat de distingir entre la data de presentació d'un balanç i la data del balanç, és a dir, referida a un període determinat amb l'expressió de l'últim dia del període comptable. Per exemple: «el 15 de febrer de 1996 presentarem el balanç de situació a 31 de desembre de 1995».

Després d'estudiar diversos contextos en què apareix aquesta construcció, la Comissió considera que se n'ha de restringir l'ús als casos en què es vulgui remarcar la idea de situació o estat. Exemples:

Balanç de situació a 31 de desembre de 1993

Compte de pèrdues i guanys a 31 de desembre de 1993

Els estats financers a 31 de desembre de 1993 han estat auditats...

Els saldos de Tresoreria a 31 de desembre de 1993...

b) D'altra banda, també es té en compte que la construcció *article + dia* fa referència a un dia concret i no a un termini. Pel que fa a aquest aspecte, es comenta que *a* davant una expressió temporal pot ser equivalent a *durant* (per exemple, *al matí*) però també pot expressar estat o situació en expressions com *al segle XV*, *vindrà a les tres* o *som a/al 31 de desembre*. En el cas estudiat, es vol remarcar la idea de final d'un termini; aquest seria, per tant, un cas específic d'ús de la preposició *a* davant d'una expressió temporal.

c) Finalment, es constata que, històricament, en català s'havia fet servir la preposició *a* davant les dates, per la qual cosa no és clar que aquesta construcció sigui un calc del castellà.

Resposta de l'IEC

Durant la reunió del dia 15 de setembre, i després d'haver examinat documentació lliurada per especialistes en textos medievals, la Secció acordà donar el vistiplau a la fórmula de datació «preposició *a* + data», sempre que la preposició vagi precedida d'un substantiu i la data s'expressi en xifres o amb el numeral corresponent. Per tant, es considera correcta l'expressió *balanç a 31 de desembre*, mentre que no s'accepta **balanç a l'últim dia de desembre*.

